

9.11.2016

SELVITYS VUODEN 2015 ARVIOINTIKERTOMUKSEN JOHDOSTA SUORITETUISTA TOIMENPITEISTÄ

Muistio on yhteenveto, joka perustuu virastojen ja liikelaitosten loka-, marrakuussa 2016 toimittamiin selvityksiin toimenpiteistä, joihin kukin virasto ja liikelaitos on ryhtynyt tai tulee ryhtymään vuoden 2015 arviointikertomuksen johdosta.

Kursiivilla olevat kohdat ovat tarkastuslautakunnan toteamukset arviointikertomuksesta vuodelta 2015.

2.1 Tarkastuslautakunnan vuonna 2013 antamien suositusten vaikuttavuuden arviointi

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginhallituksen ja lauta- sekä johtokuntien tulee

- *varmistua siitä, että hallintokunnat ryhtyvät toimenpiteisiin arviointikertomuksessa esitettyjen suositusten johdosta.*

Kaupunginkanslia toteaa (31.10.2016), että se on koonnut virastoilta ja liikelaitoksilta kaupunginhallitukselle selvityksen, mihin toimenpiteisiin arviointikertomuksen johdosta on ryhdytty.

Taloushallintopalvelu-liikelaitos toteaa (20.10.2016), että tilinpäätösohjeissa on varmistettu ja ohjeistettu virastojen ja laitosten sitovien sekä toiminnallisten tavoitteiden toteutumisen dokumentointiin liittyvät vaatimukset.

Kiinteistövirasto toteaa (28.10.2016) pyrkivänsä jatkossakin toteuttamaan esitetyt kehitystarpeet tai esittämään niille vaihtoehtoisen toteuttamistavan.

Sosiaali- ja terveysvirasto toteaa (28.10.2016) tietojärjestelmähankkeiden osalta, että kaupunkitason hankeohjeistuksen projekti on käynnissä. Tässä projektissa kehitetään myös tavoitteiden arvioinnin kaupunkitasoista ohjeistusta.

Sosiaali- ja terveysvirastossa on syyskuun 2016 alusta otettu käyttöön osana viraston digisuunnitelman toteutusta ”Hankkeen realistinen arviointi” –lomake, jonka avulla dokumentoidaan jokaisen käynnistettävän hankkeen tavoitteet, kustannusarvio ja suunnitelma hankkeen avulla saatavien säästöjen toteutumisesta. Hanketta käynnistettäessä edelly-

9.11.2016

---

tetään ko. toiminnan sitoutuvan näihin tavoitteisiin. Lomake on otettu käyttöön digisuunnitelman mukaisissa hankkeissa ja projekteissa.

Terveyserojen kaventamiseen tähtäävien toimenpiteiden osalta virastossa on osana sote-integraatiota siirrytty käyttämään laajempaa terveys- ja hyvinvointierojen kaventamisen käsitettä. Yhteistyössä muiden toimialojen kanssa on kehitetty terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen seurantaa, raportointia ja koordinoitua osallistumalla lasten hyvinvointi-indikaattoreiden kehittämistyöhön.

Savuton Helsinki -ohjelmaa on toteutettu vuodesta 2007 asti. Ohjelmasta raportoitiin kaupunginhallitukselle ja työtä jatketaan laaja-alaisessa Savuton Helsinki –verkostossa. Vastuullisen alkoholinkäytön toimenpideohjelman seurantaryhmässä tuotetaan sosiaali- ja terveysviraston hallinnoimana loppuraportointi sekä jatkoesitykset kaupunginhallitukselle 1.3.2017 mennessä. Osana jatkoesityksiä huomioidaan ehkäisevän päihdetyön järjestämislain sisällöt.

Varhaiskasvatusvirasto toteaa (31.10.2016) sitovien tavoitteiden toteutumisen varmentamista koskevien suositusten osalta, että seurantaa ja dokumentointia on kehitetty vuosittain. Talousarvioraamissa pysymiseksi virastossa on pyritty vähentämään päivähoiton kustannuksia palvelurakennemuutoksella. Edullisempien hoitomuotojen; yksityisen päivähoiton, osapäivähoiton ja kerhotoiminnan kattavuutta on pyritty kasvattamaan. Varhaiskasvatusalueiden ja leikkipuistotoiminnan talouden seurantaa ja raportointia on tiivistetty ja esimiesten kanssa käydään läpi tarvittavia johtamistoimenpiteitä. Hankinta- ja kilpailuttamisosaamisen osalta on lisätty yhteistyötä tulevan toimialan toimijoiden kanssa. Tietojärjestelmähankkeiden kustannuksia ja hyötyjä arvioidaan ja seurataan. Hankkeiden koordinaatiota tehostetaan ja toteutuksen aloittamiselle asetetaan ehdoksi kustannus-hyöty -analyysi.

3.3 Dokumentoinnin puutteet

Arviointikertomuksessa todetaan, että

tukutorin, hankintakeskuksen, ympäristökeskuksen, kaupunginorkesterin, Työterveys-liikelaitoksen ja kaupunkisuunnitteluviraston tulee jatkossa

- *toimittaa Talpaan, osana tilinpäätösaineistoa, sellaiset dokumentit, joiden perusteella sitovien tavoitteiden toteutuminen voidaan varmentaa.*

kaupunginkanslian, rakennusviraston, Staran, pelastuslaitoksen, sosiaali- ja terveysviraston ja liikuntaviraston tulee jatkossa

- *kiinnittää huomiota siihen, että kaikkien sitovien tavoitteiden osalta toimitetaan Talpaan, osana tilinpäätösaineistoa, sellaiset dokumentit, joiden perusteella toteutuminen voidaan varmentaa.*

9.11.2016

Kaupunginkanslia toteaa (1.11.2016), että tilinpäätöksen nopeuttamisprojektin yhteydessä on tiivistetty yhteistyötä Kanslian ja Talpan kesken. Sitovien tavoitteiden toteutumisen dokumentoinnin varmistaminen on Kanslian vastuulla. Talpa varmistaa, että aineistot ovat saapuneet ajallaan ja kukin erityissuunnittelija tarkastaa dokumentaation laadun. Nämä toimenpiteet on kirjattu tilinpäätössohjeistukseen.

Kaupunginorkesteri toteaa (28.10.2016), että se tallentaa myös jatkossa tilinpäätös-työtilaan tilinpäätöstietojen yhteydessä selvityksen siitä, miten sitovat tavoitteet on dokumentoitu.

Kaupunkisuunnitteluvirasto toteaa (1.11.2016) toteuttaneensa arviointikertomuksesta annetun lausunnon mukaisia toimenpiteitä.

Rakennusvirasto toteaa (28.10.2016), että virastossa on perustettu sisäinen työryhmä, jonka tarkoituksena on dokumentoinnin ja dokumentinhallinnan selkeyttäminen ja täsmentäminen. Työryhmässä on vuonna 2016 käyty läpi viraston sitovat tavoitteet ja niiden toteutumisen seuraamiseksi on määritelty ja kehitetty mittareita. Dokumentit kootaan keskitetysti yhdelle henkilölle, joka toimittaa dokumentit keskitetysti eteenpäin.

Stara toteaa (18.10.2016), että tilinpäätöstyötilaan tallennetaan tilinpäätöksen yhteydessä sitovien tavoitteiden dokumentointia koskeva kuvaus ja siihen liitteinä dokumentteja, jotka varmentavat tavoitteiden toteutumisen kaikilta osin.

Liikuntavirasto toteaa (2.11.2016), että vuoden 2016 talousarvion sitovia toiminnallisia tavoitteita asetettaessa kiinnitettiin huomiota niiden toteutumisen varmentamiseen. Tavoitteiden toteutumista on seurattu vuoden 2016 aikana talousarvion toteutumisen nusteiden yhteydessä.

3.4 Tytäryhteisöille asetettujen sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginkanslian tulee

- *kehittää tilinpäätösraportointia siten, että myös tytäryhteisöjen osalta sitovien tavoitteiden toteutumattiedot sisältävät lyhyen perustelun sille, millä perusteella tavoite toteutui.*

Kaupunginkanslia toteaa (2.11.2016), että arviointikertomuksen suosituksen mukainen tarkennettu raportointimalli otetaan käyttöön vuoden 2016 tilinpäätöksen yhteydessä.

9.11.2016

4.2 Talouden tunnuslukujen kehitys

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginkanslian tulee

- *selvittää rakennuttajaresurssien riittävyys suhteessa käytettävissä oleviin investointimäärärahoihin.*

Kaupunginkanslia toteaa (8.11.2016), että vuoden 2016 kolmannen ennusteen mukaan rakentamisen määrärahojen käyttöaste on esirakentamisessa 90 % eli verrattain korkea. Katurakentamisessa käyttöaste on noin 67 %, mikä johtuu ennusteen mukaan mm. lupa-edellytysten puuttumisesta (esim. valitukset) tai muiden osapuolien rakentamisen aikatauluviiveistä. Liian vähäiset rakennuttajaresurssit eivät näyttäisi olevan syynä määrärahojen käyttämättä jäämiselle.

Meneillään olevassa johtamisuudistuksessa rakennuttajaresurssit on suunniteltu samaan palvelukokonaisuuteen. Toimitilojen ja yleisten alueiden rakennuttaminen on suunniteltu myös samaan palveluun, jolloin rakennuttamisen resursseja voidaan hyödyntää entistä paremmin.

5.1 Harmaan talouden torjunta

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginhallituksen tulee

- *edelleen pyrkiä vaikuttamaan siihen, että julkisia hankintoja tekeville viranomaisille säädettäisiin tiedonsaantioikeus palveluja tarjoavien organisaatioiden julkisten velvoitteiden ja maksujen hoitamiseen liittyviin tietoihin.*

kaupunginkanslian tulee

- *yhteistyössä hallintokuntien kanssa päivittää harmaan talouden torjuntaohje vastaamaan voimassa olevaa lainsäädäntöä ja toimialojen erityispiirteitä.*

rakennusviraston, Staran, HKL:n, liikuntaviraston ja pelastuslaitoksen tulee

- *asettaa hankintasopimuksissa urakoitsijoille sanktioita harmaan talouden torjuntaan liittyvien velvoitteiden noudattamatta jättämisestä harmaan talouden torjunnan tehostamiseksi.*

Kaupunginkanslia toteaa (4.11.2016), että harmaan talouden torjuntaohjeen päivitys käynnistettiin vuonna 2015, mutta ohjeen uudistusta ei ole viety loppuun hankintalain voimaantulon viivästymisen takia. Ohjeen sisältöä on syytä tarkastella uudestaan myös toimialamalliin siirtymisen vuoksi. Lisäksi hankintakeskuksen strategisten toimintojen siirtymisen osaksi kaupunginkansliaa johtamisuudistuksen yhteydessä vaikuttaa ohjeeseen.

9.11.2016

Rakennusvirasto toteaa (28.10.2016), että HKR-Rakennuttajan urakkasopimusten sopimusasiakirjoissa on harmaan talouden torjumiseksi asetettu määräyksiä, purkuehtoja ja sanktioita alihankkijoihin, ketjuttamiseen, tilaajavastuuseen, pätevyysiin ja työsuhteen vähimmäisehtojen noudattamiseen liittyen. HKR- Rakennuttaja myös seuraa urakakohteita tilaajavastuu.fi-palvelussa, tarkastaa työmaita ja vaatimusten noudattamista sekä ilmoittaa verottajalle sopimussuhteista ja työntekijöistä.

Stara toteaa (4.11.2016), että harmaan talouden torjuminen on huomioitu eri tavoin urakkasopimusten sopimusasiakirjoissa. Urakkakohteita seurataan ja vaatimusten noudattamista valvotaan.

Liikuntavirasto toteaa (2.11.2016), että hankkeiden urakkaohjelmiin on yksilöity sanktioita, mikäli urakoitsija ei noudata tilaajavastuulain velvoitteita. Julkaistuissa tarjouspyynnöissä ilmoitetaan, että hankinnassa noudatetaan muun ohella tilaajavastuulakia ja kaupungin ohjeistusta harmaan talouden torjumiseksi. Tilaajavastuulain tai harmaan talouden noudattamisohjeen mukaisten selvitysten toimittamatta jättäminen on sopimuksissa sanktioitu oikeuksin purkaa sopimus, jos selvityksiä ei toimiteta. Purkamisiin ei ole ollut aiheutta vuoden 2016 aikana.

Pelastuslaitos toteaa (7.11.2016) noudattavansa Helsingin kaupungin ohjeistusta harmaan talouden torjumiseksi. Vuosikorjausurakoitsijat kilpailutetaan kahden vuoden välein ja kilpailutuksen yhteydessä vaaditaan todistukset yhteiskuntavelvoitteiden täyttämistä. Näitä seurataan Tilaajavastuu-palvelun kautta. Mikäli laiminlyöntejä esiintyy, palvelun käyttö lopetetaan välittömästi. Suuremmat laskutyönä teetettävät hankkeet toteuttaa pääsääntöisesti Stara. Isot investointihankkeet toteutetaan HKR-Rakennuttajan kautta, joka urakka-asiakirjoissaan asettaa sanktiot väärinkäytöksille.

5.2 Tuloksellisuuden mittaaminen

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginkanslian tulee

- *lisätä palvelujen monipuoliseen mittaamiseen ja mittareiden laadintaan liittyvää koulutusta ja ohjeistusta. Koulutuksessa ja ohjeistuksessa on otettava huomioon vaikuttavuuden mittaaminen taloudellisuuden ja tuottavuuden sekä palvelujen ja työelämän laadun mittaamisen ohella.*

kaupunginmuseon, kulttuurikeskuksen, kaupunginorkesterin ja taidemuseon tulee

- *tehdä mittareiden kehittämiseen liittyvää yhteistyötä keskenään samankaltaisten palvelujen osalta.*

9.11.2016

Kaupunginkanslia toteaa (31.10.2016), että vuonna 2015 järjestettiin useita koulutuksia tuottavuuslaskennasta, mutta kuluvana vuonna mitaamisen koulutus ja ohjeistus ei ole kaupunkitasoisesti keskeisimpiä tehtäviä johtamisuudistuksesta johtuen. Mittareiden kehittäminen on perusteltua toteuttaa uuden johtamisjärjestelmän osana.

Kaupunginkanslia toteaa myös, että uuteen johtamisjärjestelmään kuuluu tietojohdaminen. Käytännössä tämä tarkoittaa mm. sekä kaupungin että toimialojen mittausjärjestelmien ja mittareiden pohdintaa ja kehittämistä lähitulevaisuudessa vaikuttavuus huomioiden. Tavoitteena on tiedolla johtamisen kehittäminen eli tiedon hyödyntäminen entistä paremmin sekä strategisessa että operatiivisessa johtamisessa.

Kaupunginmuseo toteaa (27.10.2016), että kaupungin johtamisjärjestelmäuudistuksen myötä ko. toimijat (kulttuurikeskus, kaupunginmuseo, taidemuseo ja kaupunginorkesteri) ovat 1.6.2017 alkaen samaa toimialaa ja vieläpä samaa palvelukokonaisuutta, mikä osaltaan mahdollistaa tiivistyvän yhteistyön myös tiedolla johtamisessa ja palvelujen kustannusten ja järjestämistapojen vertailemisessa.

Kulttuurikeskus toteaa (17.10.2016), että viraston sitovat toiminnalliset tavoitteet on määritelty kokonaan uudella tavalla. Tehty työ on tarkastuslautakunnan arviointimuistion ”Talousarvion sitovien toiminnallisten tavoitteiden luonne, pysyvyys ja yhteys strategiaohjelmaan” mukainen ja antaa hyvän lähtökohdan tulevan organisaatorakenteen tavoitetyölle palvelukokonaisuuden ja jopa toimialan tasolla. Puolet asetetuista tavoitteista on virasto- ja toimialarajat ylittäviä.

Kaupunginorkesteri toteaa (28.10.2016) selvittäneensä muiden orkestereiden käytäntöjä ja kokemuksia. Lisäksi on perehdytty opetusministeriön tilaamaan selvitykseen laadunarvioinnista taidelaitosten rahoituksen pohjana. Kaupunginorkesteri osallistuu OKM:n asettaman valtionosuusjärjestelmän uudistamista ja siihen liittyvää laadullista mittamista pohtivan työryhmän työhön.

Taidemuseo toteaa (28.10.2016) käsitelleensä suositusta johtoryhmän kokouksessa 18.10.2016.

5.3 Palkkatasa-arvo ja samapalkkaisuus

Arviointikertomuksessa todetaan, että kaupunginkanslian tulee

- *ryhtyä toimiin, jotta virastojen väliset mahdollisuudet ja käytännöt tulos- ja kertapalkitsemisessa olisivat tasavertaisia esimerkiksi realistisen talousarviobudjetoinnin näkökulmasta. Erityisesti Staran poikkeaviin palkkiokäytäntöihin tulee puuttua.*

9.11.2016

- *kehittää henkilöstöhallinnon tietojärjestelmiä ja palkkakartoituksia siten, että saadaan tarkempaa vertailutietoa etenkin isojen virastojen käyttöön ja että eri palkanosien vertailtavuus ja kokonaispalkan vertailu on mahdollista.*

kaupunginkanslian henkilöstöosaston tulee

- *saattaa loppuun hinnoittelelemattomien tehtävien sijoittaminen vaativuusluokkiin ja ryhtyä toimiin mahdollisten epäoikeudenmukaisten palkkaerojen tasaamiseksi.*
- *jatkaa toimia naisjohtajien määrän lisäämiseksi, ammattialojen segregaaation vähentämiseksi ja miesten kannustamiseksi perhevapaiden pitämiseen.*

Kaupunginkanslia toteaa (7.11.2016), että vuoden 2017 osalta on päätetty, että uusille toimialoille siirtyvät virastot ovat kaikki tulospalkkiojärjestelmän piirissä. Organisaatiouudistus itsessään tukee tasavertaisen palkkapolitiikan toteutumista, kun palkitsemisen käytännöt eivät pirstaloitu useampaan eri yksikköön.

Henkilöstöjohtaja on tehnyt päätöksen irtisanoa Rakentamispalveluiden (Stara) henkilöstöä koskevat paikalliset sopimukset ja niihin liittyvät pöytäkirjalisäykset kolmen (3) kuukauden irtisanomisajalla sopimusten irtisanomisehtojen mukaisesti 1.2.2017 alkaen. Sopimuksen piirissä oleva henkilöstö siirtyy valtakunnallisten virka- ja työehtosopimusten mukaisiin palkkausjärjestelmiin 1.2.2017 lukien siten, että paikallisten sopimusten mukaiset pysyvät ja kiinteät palkanosat otetaan huomioon uudessa palkkarakenteessa. Lisäksi paikallisten sopimusten tilalle otetaan käyttöön kaupungin palkitsemisen periaatteet, jolloin henkilöstöä palkitaan hyvästä työsuorituksesta ja tuloksellisesta toiminnasta kertapalkkioilla ja tulospalkkiojärjestelmällä.

Nykykäytäntöä on parannettu palkkakartoitusten osalta, sillä siihen on otettu mukaan eri palkanosien vertailu. Tietoja kootaan hijat-palkanlaskentajärjestelmästä. Raportointikäytäntöön tarvitaan parempia työväleitä.

Raportointi on osa hr-tietojärjestelmää, jonka avulla saadaan monipuolisempaa tietoa henkilöstöhallintoon liittyvästä raportoinnista ja palkkakartoituksista. Hr-tietojärjestelmän osalta valmistellaan tarjouspyyntöä siten, että tarjouspyyntö julkaistaan tammikuussa. Kilpailutusprosessi etenee sen mukaisesti.

Hinnoittelelemattomien tehtävien TVA-luokittelusta on jatkettu. Virastoja ja liikelaitoksia on pyydetty korjaamaan luokitteluaan kaupunkiyhtenäisen mallituksen mukaiseksi. Vasta sitten, kun virastojen ja liikelaitosten hinnoittelematteet tehtävät on luokiteltu kaupunkiyhtenäisen mallituksen mukaisesti voidaan arvioida mahdollisia palkkaepäkohtia ja ryhtyä mahdollisiin toimenpiteisiin. Meneillään oleva organisaatiomu-

9.11.2016

---

tos tuo paljon muutoksia erityisesti hinnoittelemattomiin tehtäviin, mistä syystä TVA-kuvauksia joudutaan päivittämään vielä ensi vuoden aikana.

Naisjohtajien määrän lisäämiseksi on järjestetty mentorointia ja verkostotapaamisia naisille, jotka ovat kiinnostuneet johtamisurasta tulevaisuudessa. Erilaisten esimies- ja johtamisvalmennuksien osallistujien valinnassa kiinnitetään myös huomiota sukupuolijakaumaan. Tasa-arvoa on myös käsitelty erilaisissa tilaisuuksissa ja henkilöstölehdessä pyrkimyksenä edistää tietoisuutta tasa-arvokysymyksiin.

Tasa-arvoisten perhevapaakäytäntöjen edistämiseksi sekä perheystävällisen työpaikan kriteerien tunnistamiseksi on tehty yhteistyötä virastojen kanssa erillisellä selvitystyöllä sekä työstämällä teemaa monimuotoisuusfoorumissa. Työn ja muun elämän yhteensovittamisen edistämiseksi Helsinki on liittynyt Kuntekon perheystävällisten kuntatyöpaikkojen ydintiimiin, jossa kehittämistyötä työn ja muun elämän yhteensovittamisen edistämiseksi sekä perheystävällisyyden lisäämiseksi jatketaan yhdessä muiden kuntatyöpaikkojen kanssa. Kaupunginkansliassa on järjestetty ns. perhepäivä, jonka tarkoituksena oli perhevaapaalla olevan työntekijän ja työyhteisön välisen yhteydenpidon ylläpitäminen.

5.4 Konsernin tytäryhteisöihin liittyvien strategian toimenpiteiden toteutuminen

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginkanslian tulee

- *talousarvioehdotusta laatiessaan kiinnittää entistä enemmän huomiota siihen, että sitovat tavoitteet ohjaisivat tytäryhteisöjä toteuttamaan kaupungin strategiaohjelman sisällöllisiä, palvelujen tuottamiseen liittyviä tavoitteita.*
- *tarkastella, erityisesti kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimen toimialan yhtiöiden osalta, tytäryhtiöiden fuusioimisen mahdollisuuksia sekä yhdistämisen hyötyjä ja haittoja.*

Kaupunginkanslia toteaa (8.11.2016), että arviointikertomuksen suositukset on otettu huomioon tavoitteita muotoiltaessa, ja että vuoden 2017 talousarvioon ehdotettavat tytäryhteisöille asetettavat tulostavoitteet merkittiin tiedoksi kaupunginhallituksen konsernijaostossa 29.8.2016.

Helsingin kaupungin asunnot Oy:n konsernirakennetta ollaan uusimassa tukemaan toiminnallisia tavoitteita siten, että 21 alueellista isännöinti- ja huoltoyhtiötä ollaan fuusioimassa viideksi yhtiöksi. Tämä vastaa AM-ohjelman tavoitetta, jonka mukaan Helsingin kaupungin asunnot

9.11.2016

Oy:n hallinnon kehittämistä jatketaan. Kaupungin korkotukiyhtiöiden liittämistä Kiinteistö Oy Auroranlinnaan selvitetään yhtenä vaihtoehtona.

5.5 Nuorisotakuun toteutuminen

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginhallituksen tulee

- *varmistaa, että nykyisellään hajanaiset nuorten palvelut kootaan nuoren näkökulmasta yhdeksi palvelukokonaisuudeksi.*

kaupunginkanslian tulee

- *yhdessä Ohjaamon muiden toimijoiden kanssa varmistaa, että Ohjaamo-hankkeessa kehitettävät hyvät käytännöt jatkuvat myös hankkeen päättymisen jälkeen.*

kaupunginkanslian työllisyyspalvelujen tulee

- *nuorille suuntautuvassa viestinnässä ottaa entistä enemmän huomioon nuorten suosimat sosiaalisen median kanavat.*

Kaupunginkanslia toteaa (4.11.2016), että nuorten työllisyyspalveluja yhteen kokoavaa kokonaisuudistusta on valmisteltu siten, että se voidaan saattaa voimaan 1.1.2017. Vuoden alusta nuorten työllisyyspalveluissa on yksi yhtenäinen nuorten palvelu, jonka osana on Ohjaamo. Nuorten palvelu muodostuu vuoden 2016 aikana vielä erillisistä hankkeista ja palveluista Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksessa sekä kaupunginkansliassa. Näitä palveluja ovat Ohjaamon lisäksi Respa (kanslia), Tulevaisuuskeskus (kanslia) sekä TYP-nuorten palvelut (sote) ja nuorten työhönohjaus (sote). Nuorten palvelut tulevat toimimaan yhteisissä tiloissa (kahdessa toimipisteessä) ja niillä on toiminnat yhteen nivova toimintamalli, jonka kehittämisessä on huomioitu kaikkien aikaisemmin erillisinä toimivien palveluiden osaaminen ja asiakaskunnan tarpeet.

5.6 Kaupungin työllisyydenhoidon vaikuttavuus

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginhallituksen tulee

- *toimia sen edistämiseksi, että työvoimapaikat siirretään resurssineen kuntien vastuulle, tai vaikuttaa lainsäädäntöön tietojensiirron sallimiseksi valtion työvoimahallinnosta kuntien työllisyydenhoitoon.*
- *varmistaa, että toimialat ryhtyvät toimenpiteisiin työkoikeilukiintiön toteuttamiseksi.*

kaupunginkanslian tulee

- *selvittää, kannattaako kaupungin järjestää niin sanotuille kuntaosuuslistalaisille nykyistä enemmän työmahdollisuuksia riippumatta valtion palkkatuesta.*

9.11.2016

Kaupunginkanslia toteaa (4.11.2016), että kuutoskaupungit ovat tehneet jo aikaisemmin ehdotuksen työllisyydenhoidon siirrosta resurssineen kuntien vastuulle. Maakuntauudistuksen yhteydessä palveluita ollaan kuitenkin siirtämässä maakunnille vuodesta 2019 alkaen siten, että kaupunkien rooli työllisyydenhoidossa olisi pysymässä nykyisellään. Helsingin kaupunki on mukana valmistelussa pääkaupunkiseudun erilliskäytöstä työllisyys-, yrittäjä- ja maahanmuuttoasioissa siten, että muusta maasta poiketen palvelut tulisivat pääkaupunkiseudun kuntien vastuulle. Valmistelun lopputuloksen pitäisi päälinjojen osalta olla valmiina marraskuun 2016 lopussa. Tavoite on huomioitu muun muassa kaupungin lausunnosta hallituksen maakuntalakiesitykseen.

Kaupunginkanslia ja sosiaali- ja terveystoimisto tilasivat viime talvena laskentamallin Kaupunkitutkimus TA:lta työllisyystoimenpiteiden taloudellisten nettovaikutusten arvioimiseksi. Laskentamallin avulla pystytään arvioimaan työttömyyden, työllistymisen sekä työllistämisen taloudellisia seurauksia Helsingin kaupungin välittömiin ja välillisiin kustannuksiin ja tuloihin. Laskelmista tehdyistä johtopäätöksistä keskeisin on se, että työllistymiseen johtavat palvelut ovat kannattavimpia kaupungille pidemmällä aikavälillä. Tällä perusteella työttömille on tarjottava oikea-aikaisesti oikeita palveluita. Kaupungin palkkatukityö on kannattavaa, etenkin jos mukaan lasketaan myös työn arvo.

Uudenmaan TE-toimiston palkkatukimäärärahojen loppuminen kesken on viime vuosina aiheuttanut katkoksia työllistymistä edistäviin palveluihin pääsemisessä. Helsingin kaupungilla on tämän vuoksi selvitetty mahdollisuutta määrärahojen, palkkatuetta työtä vastaavien työsuhteiden toteuttamiseen kaupungin organisaatiossa ilman TE-toimiston myöntämää palkkatukea tai yrityksille ja yhdistyksille myönnettävän Helsinki-lisän irrottamista valtion palkkatuesta. Hallituksen työllisyyspaketissa on esitetty mahdollisuutta työttömyysturvan käyttöön aktiivitoimenpiteisiin, esimerkiksi palkkatukeen tai starttirahaan 1.1.2017 alkaen. Uudistuksen vuoksi riippuvuus erillisistä palkkatukimäärärahoista vähentynee niin, että palkkatuen saatavuus jatkossa paranee. Muutoksia työmahdollisuuksien järjestämiseen helsinkiläisille työmarkkinatuen kuntaosuuden saajille ei näin ollen esitetä tehtäväksi vuodelle 2017.

5.7 Pyöräilyn edistämishjelman toteutuminen

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunkisuunnitteluvirastolle ja rakennusvirastolle tulee

- *asettaa yhteiset mittarit ja tavoitteet pyöräilyinfraan toteuttamiseen ja vaikutusten seuraamiseen.*

kaupunkisuunnitteluviraston ja rakennusviraston tulee

- *kohdentaa pyöräilyn edistämisen määrärahat ensisijaisesti baanaverkon ja pyöräilyn muiden pääväylien rakentamiseen.*

9.11.2016

- *toteuttaa pyöräpysäköinnin investointiohjelman mukaiset suunnitelmat.*

Kaupunkisuunnitteluvirasto toteaa (1.11.2016) toteuttaneensa arviointikertomuksesta annetun lausunnon mukaisia toimenpiteitä.

Rakennusvirasto toteaa (28.10.2016) osallistuvansa kaupunkisuunnitteluviraston vetämään pyöräliikenteen koordinaatioryhmään, jonka tehtäväksi on asetettu määrittää yhteiset tavoitteet, ja tavoitteiden toteutumisen seurannalle mittarit, pyöräilynfrant toteuttamiseen ja vaikutusten seuraamiseen.

Rakennusvirasto valmistelee vuosittain yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston ja HKL -liikelaitoksen kanssa 10-vuotisen katuinvestointiohjelman. Pyöräliikennehankkeiden priorisoinnin tekee kaupunkisuunnitteluvirasto. Keväällä 2016 priorisoitiin pyöräliikennehankkeista kanta-kaupungin pyöräverkon 2025 reittejä sekä baanaverkkoa.

Rakennusvirasto toteuttaa pyöräpysäköintipaikat kaupunkisuunnitteluviraston laatimien hyväksytyjen liikennesuunnitelmien mukaisesti.

5.8 Normaaliolojen häiriötilanteisiin varautuminen

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginkanslian tulee

- *ohjeistaa hallintokunnat laatimaan erilaisiin häiriötilanteisiin varautumisensa tasosta niin sanottu kypsyysanalyysi sekä arvioimaan varautumistoimintansa kustannustehokkuus.*
- *yhdessä virastojen ja liikelaitosten kanssa järjestää harjoitus ICT-toimintojen häiriötilanteista.*
- *ryhtyä toimenpiteisiin, jotta tietojärjestelmien ylläpidon roolit ja vastuut häiriötilanteissa dokumentoidaan kirjallisesti.*

Kaupunginkanslia toteaa (2.11.2016) turvallisuus- ja valmiusyksikön järjestäneen kolme tilaisuutta, joissa osallistuvat virastot ja liikelaitokset laativat kypsyysarvion varautumisen nykytilasta sekä asettivat tavoitteet varautumisen ja jatkuvuudenhallinnan kehittämiseksi. Valmennuksia tarjottiin kaikille kaupunkikonsernin organisaatioille ja niihin osallistui 20 virastoa tai liikelaitosta sekä 5 tytäryhteisöä. Kaupunginjohtajan johtajistopäätöksellä lokakuussa 2015 päättämän valmiusohjeen mukaan virastojen, liikelaitosten ja erikseen määriteltyjen tytäryhteisöjen on täytettävä valmiusohjeessa määritellyt minimivaatimukset vuoden 2016 loppuun mennessä. Tavoitteen toteutuminen selvitetään kypsyysanalyysillä, joka on laadittu huoltovarmuuskeskuksen ja kaupunginkanslian turvallisuus- ja valmiusyksikön yhteistyönä. Kypsyysanalyysi tukee johtamisjärjestelmämuudistusta siten, että toimialoihin siirty-

9.11.2016

---

vän toiminnan tämänhetkinen kypsyystaso on tiedossa ja sitä voidaan suunnitelmallisesti kehittää.

Kypsyysanalyysissä havaitut kehittämistarpeet huomioidaan osana johtamisjärjestelmäuudistusta.

Kyberharjoitusten järjestämiseen on perehdytty vuoden 2016 aikana mm. osallistumalla Jyväskylässä valtiovarainministeriön järjestämään valtionhallinnon kansalliseen kyberharjoitukseen sekä tutustumalla Valtiokonttorin kyberharjoituksen järjestelyihin ja Rovaniemen valmiusharjoitukseen. Tilaisuuksista laaditaan yhteenveto vuoden 2017 suunnitelua varten marraskuun aikana ja havaintoja hyödynnetään Helsingin omia 2017 kyberharjoituksia (ICT-harjoituksia) järjestettäessä. Tarvittaessa harjoituksen toteuttamisavuksi on tiedossa kaupallisia palveluottajia.

Kaupunginkanslian turvallisuus- ja valmiusyksikkö on vuoden 2016 aikana tukenut taloushallintopalveluiden tekemää varautumiseen ja jatkuvuudenhallintaan liittyvää suunnittelua. Suunniteltu toimintamalli testataan vuoden 2016 loppuun suunniteltavassa harjoituksessa, jonka tilannekuvauksena on vakava ICT-toiminnan häiriö. Harjoitus valmistellaan kaupunginkanslian turvallisuus- ja valmiusyksikön ja taloushallintopalvelut-liikelaitoksen yhteistyönä.

Kaupunginkanslia on selvittänyt onko roolit ja vastuut häiriötilanteissa dokumentoitu kirjallisesti keskitetyn tietotekniikan osalta. Selvityksen perusteella ne on osin dokumentoitu ja osin kirjallinen dokumentaatio puuttuu. Puutteiden osalta dokumentointi tapahtuu käynnissä olevien käyttöönottoprojektien, käynnistyvien kilpailutusten tai johtamisjärjestelmäuudistuksen aiheuttamien vastuun siirtojen yhteydessä. Toimenpiteet alkavat ja viedään päätökseen pääsääntöisesti vuosien 2017 ja 2018 aikana.

ICT-häiriönhallinnan kuvausten laatiminen on aloitettu ja toimintamallin käyttöönottamisesta on käynnistetty keskustelut palvelukeskusliikelaitoksen ja Helkeskus –palvelun toimittajan kanssa. Päätös toimintamallin käyttöön ottamisesta jommankumman palveluntarjoajan kanssa tapahtuu vuoden 2016 loppuun mennessä. Toimintamalli otettaneen käyttöön vuoden 2017 aikana.

9.11.2016

5.9 Yhteistyön toimivuus lastensuojelun ja lasten ja nuorten peruspalvelujen välillä

Arviointikertomuksessa todetaan, että*sosiaali- ja terveystieteiden, opetusviraston ja varhaiskasvatusviraston tulee*

- *lisätä ohjeistusta ja tiedotusta erityisesti päiväkoteihin, neuvoloihin ja kouluterveydenhuoltoon tietoisuuden lisäämiseksi lastensuojelun menettelytavoista sekä luoda yhteinen koulutuskokonaisuus monialaisesta työotteesta, yhteistyöstä ja vastuusta lasten hyvinvoinnissa ja suojelussa.*

sosiaali- ja terveystieteiden tulee

- *laatia lastensuojelun ja neuvoloiden työntekijöiden välille yhteinen toimintamalli, jonka avulla tiedonvaihtoa ja yhteistyötä voidaan lisätä.*
- *ohjeistaa lastensuojelua sosiaalihuollon asiakkaan asemasta annetun lain 17 §:n perusteella lapsen edun mukaiseen yhteistyöhön viranomaisien kanssa ja kehittämään yhtenäisiä lastensuojelun laatusuosituksen mukaisia toimintakäytänteitä.*
- *ryhtyä toimenpiteisiin pätevän henkilöstön saamiseksi ja henkilöstön pysyvyyden lisäämiseksi lastensuojelussa.*

Sosiaali- ja terveystieteiden toteaa (28.10.2016), että vuonna 2016 mallinnettiin Vuosaaren kokeilussa monitoimijaista perheen palvelutarpeen arviointimallia, joka laajenee vuonna 2017 koko kaupunkiin. Paljon palveluja tarvitsevan perheen tarpeet arvioidaan asiakkuuden alkuvaiheessa kattavasti. Lapselle tehdään eri toimijoiden yhteistyönä asiakassuunnitelma, nimetään vastuuhenkilö ja tuetaan koko perhettä monitoimijaisilla tiimeillä.

Satunnaisesti palveluja tarvitsevien ja paljon palveluja tarvitsevien asiakasprosesseja työstetään edelleen ja otetaan asteittain käyttöön, ensimmäisenä Itäkadun perhekeskuksessa. Peruspalvelujen ja erityistason palvelujen (mm. lastensuojelu, vammaistyö ja lasten- ja nuorisopsykiatria) integraatiota vahvistetaan erityisesti paljon palveluja tarvitsevien perheiden prosessia kehitettäessä.

Lastensuojelun laadun ja vaikuttavuuden turvaamiseksi toteutetaan toimenpidekokonaisuus, joka parantaa lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden pysyvyyttä ja saatavuutta ja varaudutaan lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden palkkauksen tarkistamiseen sosiaalityöntekijöiden saatavuuden turvaamiseksi.

Varhaiskasvatusvirasto toteaa (31.10.2016), että ”Luo luottamusta” verkkokoulutuksen suorittaneita oli lokakuun lopussa yli 350. Koulutuksia jatketaan vuonna 2017 niin yksilösuorituksina kuin yhteisöllisesti mm. työyhteisön kehittämispäivissä ja siihen liittyvä opas otetaan osaksi henkilökunnan lastensuojeluun liittyvää koulutusmateriaalia. Koulu-

9.11.2016

---

tuskokonaisuus monialaisesta työotteesta, yhteistyöstä ja vastuusta lasten hyvinvoinnissa ja suojelussa on tarkoituksenmukaista luoda yhteisessä kokeilukäytössä olleen verkkokoulutukseen ja siihen liittyvän oppaaseen pohjautuen.

Varhaiskasvatusvirasto on mukana hallituksen kärkihankkeen lapsiperheiden muutosohjelmaan (Lape) liittyvässä hankehakemuksessa. Valitut kehittämiskohteet pääkaupunkiseudulla ovat matalan kynnyksen palvelujen verkostointi (perhekeskustoimintamalli, varhaiskasvatus ja koulu lapsen hyvinvoinnin tukena) ja erityisen ja vaativimman tason palvelujen kehittäminen (lastensuojelu, HUS). Hankkeessa on mahdollisuus mm. luoda henkilöstölle uusia yhteisiä toimintamalleja uudistuvista monialaisista työotteista muuttuvassa toimintaympäristössä (valtakunnan Sote-muutokset ja Helsingin johtamisjärjestelmän muutos).

Alueellisesti kokeilussa ollut sähköinen lastensuojeluilmoitus tulee pysyvään käyttöön. Käyttöönottoa ohjeistetaan tiedotteilla.

Neuvola päiväkodissa –kokeilu laajenee vuonna 2017 Mellunkylän ja Malmi-Pukinmäen varhaiskasvatusalueille. Laajennus käsittää yhteistä koulutusta varhaiskasvatusviraston, lastenneuvolan ja suun terveydenhuollon henkilökunnalle.

5.10 Innovaatorahaston tuloksellisuus

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginhallituksen tulee

- *edellyttää innovaatorahaston avustuspäätöksissä, että avustuksia saaneiden hankkeiden loppuraporteissa arvioidaan hankkeen tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta suhteessa saatuun avustukseen.*
- *myöntää avustuksia vain sellaisille hankkeille, jotka luovat tulevaisuuden elinkeino- ja osaamisperustaa rahaston sääntöjen mukaisesti.*

Kaupunginkanslia toteaa (1.11.2016), että hankearvioinnissa lähtökohtana aina on tuloksellisuus ja vaikuttavuus suhteessa myönnettävään rahoitukseen. Hankkeen potentiaali luoda tulevaisuuden elinkeino- ja osaamisperustaa ovat tärkeimmät arviointikriteerit. Loppuraportointilomaketta kehitetään edelleen ja siihen kohdistuvat muutostarpeet huomioidaan vuoden 2017 rahoituspäätöksen valmistelussa.

9.11.2016

5.11 Katu- ja puistosuunnitelmien toteuttaminen

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunkisuunnitteluviraston ja rakennusviraston tulee

- *yhteistyössä ja mahdollisimman samanaikaisella suunnittelulla varmistaa, etteivät laadittavat liikennesuunnitelmat aiheuta muutoksia katusuunnitelmiin.*

rakennusviraston tulee

- *harkita, onko myös katusuunnitelmissa mahdollista tehdä niiden toteuttamiskustannuksia järkevästi alentavia ratkaisuja.*

Kaupunkisuunnitteluvirasto toteaa (1.11.2016) toteuttaneensa arviointikertomuksesta annetun lausunnon mukaisia toimenpiteitä.

Rakennusvirasto toteaa (28.10.2016) jatkavansa tiivistä yhteistyötä kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosaston kanssa. Rakennusvirasto laatii katusuunnitelmat hyväksytyjen liikennesuunnitelmien perusteella, ja katusuunnitteluvaiheessa hankkeiden ohjausryhmiin nimetään aina kaupunkisuunnitteluviraston edustaja. Merkittävien nykyisten katujen liikennejärjestelyhankkeissa, kuten Hämeentie, laaditaan tekninen yleissuunnitelma, jotta jo liikennesuunnitteluvaiheessa voidaan riittävästi varautua mm. kadun maanalaisten rakenteiden aiheuttamiin rajoitteisiin katutilan uudelleen jakamisessa eri liikennemuodoille. Lisäksi vuonna 2016 on käynnistynyt yhteinen pilottihanke, jossa liikenne- ja katusuunnittelu tilataan yhtenä toimeksiantona konsulttitoimistolta. Pilottihankkeesta saatua kokemusta hyödynnetään tulevan kaupunkiympäristö -toimialan liikenne- ja katusuunnitteluprosessin kehittämässä.

Katusuunnitelmien toteuttamiskustannusten alentamisen kannalta merkittävimmät ratkaisut tehdään jo asemakaavavaiheessa, kun kohteeseen sisällytetään erilaisia kansirakenteita, siltoja, kanavia tai muita taitorakenteita. Katu- ja puistohankkeiden alustava hankeohjelma laaditaan jo asemakaavavaiheessa kaupunkisuunnitteluvirastossa ja sitä tarkennetaan rakennusvirastossa toteutus suunnittelun käynnistymisvaiheessa. Rakennusvirasto ohjaa katu- ja puistosuunnittelua hankeohjelman mukaisesti. Projektialueille ja muille merkittävillä alueilla on jo kaavoitusvaiheessa määritelty laatutasotavoitteet, joita katu- ja puistosuunnittelussa noudatetaan.

Kaupunginkanslia toteaa (8.11.2016), että johtamisjärjestelmän uudistuksessa asemakaavoitus, liikenne- ja katusuunnittelu on suunniteltu samaan palvelukokonaisuuteen. Lisäksi liikenne- ja katusuunnittelu kuuluvat samaan palveluun. Tällä tavoin mahdollistetaan mm. saamaton yhteistyö, suunnitelmien yhteensopivuus sekä toteuttamiskustannuksia alentavat ratkaisut.

9.11.2016

5.12 Sosiaali- ja terveysviraston yhdistäminen

Arviointikertomuksessa todetaan, että*sosiaali- ja terveysviraston tulee*

- *parantaa erityisesti päihde- ja mielenterveysasiakkaiden asumisen hoitoketjua.*
- *lisätä palveluneuvontaa ja ohjausta erityisesti haavoittuville asiakasryhmille ja vahvistaa asiakkaiden ja heidän omaistensa osallisuutta palvelujen sisällön määrittelyssä.*
- *selvittää viraston hallinnon ja tukipalvelujen järjestämisen ongelmakohdat ja etsiä niihin ratkaisuja.*

kaupunginhallituksen tulee

- *valvoa, että henkilöstöpolitiikka ja -hallinto koordinoidaan keskitetysti ja samalla varmistaa, että henkilöstön tiedonsaanti ja vaikutusmahdollisuudet turvataan suurissa organisaatiouudistuksissa.*

Sosiaali- ja terveysvirasto toteaa (28.10.2016), että viraston hallinnon rakenteiden uudistaminen osana kaupungin johtamisjärjestelmän uudistamista on meneillään. Erilliset kolme hallinnon osastoa tullaan yhdistämään yhdeksi toimialan hallinnoksi. Samassa yhteydessä yksiköiden määrä vähenee noin puoleen.

Kaupunginkanslia toteaa (2.11.2016), että johtamisjärjestelmä uudistuksen edetessä henkilöstöosasto valmistelee jatkuvasti organisaatiomuutoksen kullekin etenemisvaiheelle yt-materiaalia virastojen ja liikelaitosten tueksi. Lisäksi johtamisjärjestelmä uudistukseen liittyvät henkilöstöperiaatteet ohjaavat henkilöstösuunnittelua organisaatiomuutoksessa. Periaatteet on käsitelty henkilöstöjärjestöjen kanssa.

5.13 Palvelujen järjestäminen muistisairaille

Arviointikertomuksessa todetaan, että*sosiaali- ja terveysviraston tulee*

- *varhaistaa muistisairaiden diagnosointia tekemällä kotihoidon asiakkaille moniammatillinen arviointi aikaisessa vaiheessa ja lisäämällä muistitestausta terveysasemilla.*
- *kehittää muistisairaana arjen toimintaa tukevaa kuntoutusta eri ammattialojen yhteistyönä sekä ottaa käyttöön muistisairasta ja hänen turvallisuuttaan tukevia apuvälineitä ja teknologiaa.*
- *lisätä erityisesti muistisairaille suunnattua palveluasumista esimerkiksi dementiakotien muodossa siten, että asumiseen liittyviä palveluja voidaan sairauden edetessä lisätä tarpeen mukaan.*

Sosiaali- ja terveysvirasto toteaa (28.10.2016), että terveysasemilla vuoden 2016 alusta omana toimintana alkanut Cerad- muistitestaustoiminta on käynnistynyt hyvin. Muistitestausten lisääminen ter-

9.11.2016

veysasemilla on vaikuttanut myös geriatrian poliklinikan kasvaneisiin lähetemääriin. Lähetemäärät ovat lisääntyneet 25 % vuoden 2016 aikana. Geriatrian poliklinikan odotusajat ovat lyhentyneet vuoteen 2015 verrattuna, tutkimuksiin pääsee tällä hetkellä alle kolmessa kuukaudessa.

Uusia teknologisia ratkaisuja kokeillaan, esimerkiksi kokeilu GPS-rannekkeen käytöstä kotihoidon asiakkaan paikantamiseen on käynnissä, ja pohjoisessa kotihoitoyksikössä kokeillaan parhaillaan kotihoidon lääkäreiden etähoitokäyntejä. Kotihoidon asiakkaiden etäkuntoutuskäyntejä päästään laajentamaan kaikille palvelualueille vuoden 2017 alusta alkaen.

Neurologian poliklinikalla kokeiltiin keväällä 2016 puheterapeuttien toimesta kognitiivista stimulaatioryhmätoimintaa. Kokemukset toiminnasta olivat myönteisiä ja uusi ryhmä on alkanut lokakuussa 2016. Syksyn 2016 aikana käynnistetään toiminta, jossa kuntoutuksen osaamiskeskuksen fysio- ja toimintaterapeutit toimivat osana geriatrian poliklinikan alueellisia tiimejä.

Lisäksi **sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus** toteaa (30.11.2016), että kaupungin omissa palveluasumisen yksiköissä yksittäisiä palveluasuntoja muunnetaan peruskorjausten yhteydessä muistisairaiden ryhmäkodeiksi. Monipuolisessa palvelukeskuskonseptissa kehitetään konkreettisesti muistikyläkonseptia ja muistikylän perustamista suunnitellaan entisen Koskelan sairaalan alueelle. Muistikylän mahdollistava Koskelan sairaala-alueen asemakaava ja asemakaavan muuttaminen ovat kaupunginhallituksen ja -valtuuston käsittelyssä joulukuussa 2016.

5.14 Palvelukustannusten kehitys opetus-, kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluissa

Arviointikertomuksessa todetaan, että

työväenopistojen ja nuorisoasiainkeskuksen tulee

- *jatkaa suurten kaupunkien välistä yhteistyötä siten, että yksikkökustannustiedoista voitaisiin saada nykyistä vertailukelpoisempia selvittämällä esimerkiksi toiminnan sisällöstä, kustannuslaskennallisista eristä ja erilaisesta organisoinnista johtuvat eroavuudet.*

kulttuurikeskuksen, kaupunginmuseon, kaupunginorkesterin ja taidemuseon tulee

- *käynnistää suurten kaupunkien välinen yhteistyö kulttuuritoimen palvelujen vertailemiseksi siten, että toiminnan sisältö, kustannuslaskennalliset ja palvelujen organisoinnista johtuvat eroavuudet tulevat otetuksi huomioon.*

Helsingin työväenopisto toteaa (26.10.2016), että Kuntaliiton perustama kansalaisopistoverkosto, jonka jäseniä kuutoskuntien opistot ovat,

9.11.2016

---

kokoontuu seuraavan kerran joulukuussa 2016. Pääkaupunkiseudun kunnallisten kansalais- ja työväenopistojen vuonna 2013 laadittaman toimintojen taloudellisuutta ja vaikuttavuutta tukevan vertailumittariston käyttömahdollisuudet kuutoskuntien tietojen vertailemiseen selvitetään.

Ruotsinkielinen työväenopisto toteaa (27.10.2016) selvittävänsä yhteistyössä Helsingin työväenopiston kanssa loppusyksyn 2016 aikana mistä kustannuserot suurimpien kaupunkien opetustuntien välillä johtuvat. Lisäksi otetaan huomioon muut yksikköhintoihin vaikuttavat tekijät. Tavoitteena on saada vertailukelpoisia tietoja.

Nuorisoasiainkeskus toteaa (19.10.2016), että Espoon, Vantaan ja Oulun kanssa yhteisiä tunnuslukuja seurataan vuosittaisella raportoinnilla, jossa tuloksia suhteutetaan nuorten lukumääriin ja käytettyihin resursseihin. Raportin sisältämistä tiedoista voidaan laskea toiminnan yksikkökustannuksia.

Suomen 27 suurimman kunnan Kanuuna-verkosto on selvittänyt kaupunkien nykyisten tunnuslukujen keruupohjien soveltuvuutta yhteisen järjestelmän pohjaksi ja verkosto on hakemassa tämän vuoden aikana Opetus- ja kulttuuriministeriöstä rahoitusta sähköisen tunnuslukujärjestelmän kehittämiseksi. Yhteinen järjestelmä mahdollistaisi myös vertailukelpoisemman tiedon toiminnan tuloksista ja yksikkökustannuksista.

Kulttuurikeskus toteaa (17.10.2016) päättäneensä osallistua myös seuraavan Kuntaliiton Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämässätiö Cuporelta tilaaman selvityksen rahoitukseen. Selvityksissä on kartoitettu mm. kuntien koko kulttuurisektorin nettokäyttökustannuksia sekä nettokäyttökustannusten jaottelua omaan rahoituksen ja valtionosuuksiin.

Kaupunginmuseo toteaa (27.10.2016) jo vuosia tehneensä yhteistyötä tiedon ja parhaiden käytäntöjen jakamisessa suurimpien verrokki-kaupunkien (Turku, Tampere, Espoo, Vantaa) kanssa, ja vertailevansa vuosittain tuottamia palveluita ja niiden edellyttämiä resursseja. Analyysin pohjana olevat tiedot perustuvat Museoviraston vuosittain keräämän viralliseen Museotilastoon.

Kaupunginorkesteri toteaa (28.10.2016), että sinfoniaorkesterien toiminnan kustannusten vertailua tehdään Suomen sinfoniaorkesterit ry:n puitteissa. Kaupunginorkesteri osallistuu Suomen sinfoniaorkesterit ry:n toimintaan ja vertailuihin sekä seuraa niiden tuloksia.

Taidemuseo toteaa (28.10.2016) käsitelleensä suositusta johtoryhmän kokouksessa 18.10.2016. Systemaattinen palvelukustannusten vertailu aloitetaan toimialalla kulttuuripalvelukokonaisuudessa johtamisjärjestelmä uudistuksen myötä.

9.11.2016

5.15 Maahanmuuttajanuorten suomen kielen opetus ammatillisessa koulutuksessa, työkokeilussa ja palkkatukityössä

Arviointikertomuksessa todetaan, että

opetusviraston Stadin ammattiopiston ja kaupunginkanslian elinkeino-osaston tulee

- *lisätä työpaikoille jalkautuvaa suomen kielen koulutusta.*
- *lisätä toiminnallista suomen kielen koulutusta.*

opetusviraston Stadin ammattiopiston tulee

- *hyödyntää monipuolisesti keinoja lyhentää ammatillisten opintojen kestoja, kuten esimerkiksi opintojen henkilökohtaistamista.*
- *kiirehtiä turvapaikkaa hakeneille oleskeluluvan saaneille nuorille suunniteltujen toimenpiteiden toteuttamista osana koulutusklusteria.*

Opetusvirasto toteaa (28.1.2016), että Stadin osaamiskeskuksen toiminta käynnistyi 1.5.2016.

Stadin osaamiskeskus tarjoaa palveluita maahanmuuttajien yksilöllisen tarpeen mukaan. Alkuvaiheen palveluna asiakkaan palveluntarve arvioidaan alkukartoituksessa moniammatillisesti yhdessä TE-toimiston asiantuntijan kanssa. Osaamiskartoituksen perusteella suunnitellaan asiakkaalle koulutuksen- ja työllistymisen polku, johon on mahdollista yhdistää tarvittaessa kuntoutusta. Kuntoutuksen tarve arvioidaan ja toteutus suunnitellaan yhdessä sosiaali- ja terveystieteiden osaston asiantuntijan kanssa.

Osaamiskeskus järjestää oppimista tukevia ja perusvalmiuksia vahvistavia palveluita kuten ammattipajatoimintaa, suomen kielen ja yhteiskuntaan perehdyttäviä opintoja, S2-tuettuja ammatillisia tutkintoja, työvalmennusta, valmentavia koulutuksia sekä aikuisten perusopetuksen opintoja ja luku- ja kirjoitustaidon opintoja. Työllistymistä tukevia palveluita ovat ammatillinen perus- ja lisäkoulutus, oppisopimuskoulutus, työelämävalmennus ja omakielinen työssävalmennus ja yrityskoordinaatio. Koko Stadin ammatti- ja aikuisopiston koulutustarjonta on soveltuvin osin asiakkaan käytössä. Koulutuksia järjestävät myös Helsingin aikuislukio, Suomenkielinen työväenopisto ja muut ammatillisen koulutuksen järjestäjät.

Kaupunginkanslia toteaa (8.11.2016), että osaamiskeskuksessa on luotu mallia, jossa maahanmuuttajille mahdollistetaan työkokeiluja ja -harjoitteluja jo vähäiselläkin suomen kielen taidolla. Osaamiskeskuksessa on kehitetty uudenlaista työssäoppimisen ja kielikoulutuksen yhdistelmää.

9.11.2016

5.16 Toimitilojen korjausvelan hallinta

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginkanslian tulee

- *ottaa rakennusten kulumisen huomioon valmistellessaan talousarvion investointiosaa ja siihen sisältyvien korjausinvestointien tasoa.*

kaupunginkanslian ja tilakeskuksen tulee

- *määrittellä sisäisten vuokrien taso tilahankkeiden käsittelyohjeissa päätettyjen sisäisen vuokrauksen periaatteiden mukaisesti.*

tilakeskuksen tulee

- *käyttää tilojen salkutusta entistä aktiivisemmin yhtenä korjausvelan hallinnan välineenä.*

Kaupunginkanslia toteaa (7.11.2016) ottaneensa huomioon investointiohjelman valmistellessaan rakennusten kulumisen strategiaohjelmassa velkaantumiskehityksen hillitsemiseksi asetetun investointiraamin puitteissa. Vuoden 2017 raamissa Talonrakennukselle kohdennettiin yhteensä 181,7 milj. euroa. Talousarvion valmisteluvaiheessa ei talonrakennuksen kokonaisinvestointien osuutta ollut mahdollista nostaa muiden investointitarpeiden vuoksi. Kaupunginhallituksen talousarvioehdotuksessa talonrakennuksen kokonaisinvestoinnit ovat 181,9 milj. euroa. Uudisrakentamisen investointien osuus on 52,0 milj. euroa, joka sisältää myös useita korjausvelkaa pienentäviä vanhoja rakennuksia korvaavia uudisrakennushankkeita. Korjausinvestointien osuus on 129,9 milj. euroa.

Vuoden 2017 talousarviossa on todettu, että kaupungin kiinteistökan-
nan korjausvelan mittaluokka ja kertyminen selvitetään, sekä laaditaan
valtuustostrategian valmisteluun yhteydessä toimenpide-ehdotukset
korjausvelan hallitsemiseksi tulevalle valtuustokaudella.

Kiinteistövirasto toteaa (28.10.2016), että tilakeskus järjesti tilahank-
keiden käsittelyohjeesta 30.5.2016 tiedotustilaisuuden hallintokunnille.
Talousarvion laadinnan yhteydessä sovitaan, miten vuokria nostetaan
todellisia tilakustannuksia vastaaviksi. Sosiaali- ja terveystieteiden osal-
ta ylläpitovuokria on päätetty korottaa vuoden 2017 talousarviossa yh-
teensä 2,7 miljoonalla eurolla todellisia kustannuksia vastaaviksi ja tä-
mä on otettu huomioon talousarvioehdotuksessa.

Salkkujakoa on tarkasteltu realisointipalavereissa, joita pidetään neljä
kertaa vuodessa. Tällöin on etsitty myyntiin tulevia kohteita, joka on
salkutuksen tärkein tehtävä. Tilakeskus saa kokonaissalkutuksen val-
miiksi 2016 aikana.

9.11.2016

Kun rakennukset tulevat kaupungin omistukseen, pidetään kohteessa vastaanottotarkastus, johon osallistuu tonttiosaston lisäksi tilakeskuk-
sen isännöitsijä sekä yritysvuokrauksen vuokraneuvottelija. Mikäli ra-
kennus jää tyhjäksi, vuokraneuvottelija kartoittaa tiedossa olevia tilatar-
peita ja katsoo soveltuuko tila näihin tarpeisiin tai, mikäli rakennus jää
vapaaksi vuokrattavaksi, laittaa tilan markkinointiin.

5.17 Att:n ja Hekan toiminnan mittaaminen ja yhteistyö vuokra-asuntojen peruskor-
jauksissa

**Arviointikertomuksessa todetaan, että
asuntotuotantotoimiston tulee**

- seurata kattavammin toimintansa tuloksellisuutta ja harkita, ovatko
nykyiset käytettävissä olevat mittarit riittäviä tuloksellisuuden mit-
taamiseksi.

Asuntotuotantotoimisto toteaa (27.10.2016), että tuottavuuslasken-
tamenetelmää on uudistettu vuodelle 2016.

Palautetta kaupungin sisäisiltä tilaajilta (Helsingin kaupungin asunnot
Oy ja Helsingin Asumisoikeus Oy) kysytään vuosittain pyydettävällä
yleisluontoisella palautekyselyllä sekä hankekohtaisesti. Vuonna 2016
tavoitteena on, että palaute on uudisrakentamisen ja peruskorjauksen
osalta vähintään samalla tasolla kuin vuonna 2015.

Asuntotuotantotoimisto kysyy asunnonostajien palautetta viidestä vuo-
den 2016 aikana valmistuneesta kohteesta. Kohteista kolme on asu-
misoikeus- ja kaksi hitas-kohteita. Vuonna 2016 on asettu tavoitteeksi
kehittää uuden asunnon ja asumisoikeuden ostajille suunnattu jälki-
markkinointikysely. Kysely on tarkoitettu toteuttaa kaikissa vuonna 2016
takuuajaltaan päättyvissä kohteissa. Kyselyn tulokset ovat käytettävissä
vuoden lopulla.